

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **J. K.**, narodeného X., bývajúceho v K., zastúpeného JUDr. I. R., advokátkou v K., proti odporcovi **Ing. J. K.**, narodenému X., bývajúcemu v K., **o určenie vyživovacej povinnosti**, vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp.zn. 22 C 39/2004, o dovolaní navrhovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 8. februára 2008 sp.zn. 7 CoP 120/2007, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 8. februára 2008, sp.zn. 7 CoP 120/2007 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Košice I rozsudkom zo 16. februára 2007, č.k. 22 C 39/04 – 183 zaviazal odporcu prispievať na výživu navrhovateľa mesačne sumou 2 000,-- Sk k rukám navrhovateľa vždy do 15. dňa v mesiaci vopred od 27. februára 2004 do budúca. Dlžné výživné za obdobie od 27. februára 2004 do 28. februára 2007 v sume 63 363,-- Sk zaviazal odporcu zaplatiť do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšnej časti návrh zamietol. Samostatným uznesením zo dňa 12. marca č.k. 22 C 39/04 – 186 priznal právnemu zástupcovi navrhovateľa náhradu trov konania v sume 54 738,50 Sk.

Krajský súd v Košiciach na odvolanie odporcu a právneho zástupcu navrhovateľa uznesením z 8. februára 2008 sp.zn. 7 CoP 120/2007 rozsudok okresného súdu zrušil a konanie zastavil. Zároveň vyslovil, že žiaden z účastníkov a ani štát nemá právo na náhradu trov konania. Zmenil uznesenie súdu prvého stupňa z 12. marca 2007 č.k. 22 C 39/04 - 186 tak, že právnemu zástupcovi navrhovateľa priznal odmenu a náhradu hotových výdavkov 91 834,-- Sk a súčasne ho zrušil vo výroku o trovách účastníkov a trovách štátu. S poukazom

na ustanovenie § 83 O.s.p. dospel k záveru, že konaniu bráni prekážka litispendencie. Zo spisu Okresného súdu Košice I sp.zn. 24 C 18/96 zistil, že v právnej veci navrhovateľa Ing. J. K. proti odporkyni D. K. o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov voči v tom čase maloletému J. K., narodenému X., nadobudol rozsudok vo výroku o rozvode manželstva právoplatnosť dňa 3. októbra 2001. Vo výroku o úprave práv a povinnosti k v tom čase maloletému J. K., bol rozsudok zrušený uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 10. mája 2002 sp.zn. 18 Co 438/01, a vec bola vrátená súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, ktoré nebolo doteraz ukončené. Z uvedeného odvolací súd dospel k záveru, že prebieha konanie o určenie výživného pre J. K. od 3. októbra 2001 do budúca. Preto podľa § 104 ods. 1 vety prvej O.s.p. konanie o určenie výživného zastavil. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. a § 148 O.s.p.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal dňa 9. júna 2008 dovolanie navrhovateľ, ktorý ho navrhol zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Svoje rozhodnutie odôvodňoval vadou konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. Namietal, že postupom odvolacieho súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom tým, že odvolací súd neodôvodnene konanie zastavil, keď nesprávne posúdil totožnosť predmetu uvádzaných konaní. Uviedol, že v konaní o rozvod manželstva sp.zn. 24 C 18/96 nemôže prvostupňový súd rozhodnúť o výživnom od odporcu po jeho plnoletosti do budúca, vzhľadom na to, že plnoletosť dosiahol v priebehu tohto konania, ale len po dobu jeho maloletosti. V danej veci, aj keď ide o určenie výživného, nejde o rovnaký predmet konania vzhľadom na rozdielne obdobia pre určenie vyživovacej povinnosti. Poukázal aj na to, že z rozvodového spisu jeho rodičov vyplýva, že sa po dosiahnutí plnoletosti k návrhu nepripojil.

Odporca vo svojom vyjadrení k dovolaniu žiadal toto ako neopodstatnené odmietnuť. Poukázal na rozhodnutie publikované pod R 2/1985. Bol toho názoru, že odvolací súd správne závery uvedeného rozhodnutia pri svojom rozhodovaní aj aplikoval.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie bolo podané včas a osobou na tento procesný úkon oprávnenou, preskúmal ním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu v rozsahu podľa § 242 ods. 1 O.s.p., a to bez nariadenia pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že ho treba zrušiť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Občiansky súdny poriadok pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu, ak v konaní došlo k závažným procesným vadám vymenovaným v § 237 písm. a/ - g/ O.s.p. (ide tu o nedostatok právomoci súdu, nedostatok spôsobilosti byť účastníkom konania, nedostatok zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka konania, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, o nedostatok návrhu na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom).

Takouto vadou je podľa § 237 písm. f/ O.s.p. aj taký postup súdu v konaní, ktorým sa účastníkovi odňala možnosť pred ním konať, teda uplatňovať procesné práva priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a oprávnených záujmov.

O takýto vadný postup súdu ide aj v prípade, ak súd zastaví konanie pre prekážku litispendencie, hoci pre to nie sú splnené zákonné podmienky. Pojem „postup súdu“ je totiž širší, než pojem „rozhodovanie súdu“, takže sa vzťahuje nielen na faktickú činnosť súdu, ktorá sama osebe nemá výraz v súdnom rozhodnutí, ale aj na samotné rozhodnutie, ktoré je nezákonné.

V danej veci o takýto prípad ide.

Začatie konania bráni tomu, aby o tej istej veci prebiehalo na súde iné konanie (§ 83 O.s.p.). Prekážka konania spočívajúca v prebiehajúcom konaní nastáva za predpokladu, že ide o rovnaké veci. O rovnaké veci ide vtedy, ak je rovnaký predmet i základ uplatneného nároku a sú tí istí aj účastníci právneho vzťahu. O totožnosť veci nejde a nie je daná prekážka litispendencie, ak chýba čo len jeden znak totožnosti veci.

V zmysle § 65 ods. 3 Zákona o rodine výživné plnoletých detí upraví súd len na návrh.

Z obsahu spisu vyplýva, že navrhovateľ podal na prvostupňový súd dňa 27. februára 2004, v čase, kedy dosiahol plnoletosť, návrh na určenie výživného od odporcu vo výške 3 500,-- Sk mesačne. Súd prvého stupňa o tomto návrhu rozhodol, tak že mu čiastočne

vyhovel a od 27. februára 2004 zaviazal odporcu prispievať mesačným výživným na navrhovateľa v sume 2 000,-- Sk, pričom rozhodol aj o dlžnom výživnom.

Z pripojeného spisu Okresného súdu Košice I sp.zn. 24 C 18/1996 vo veci navrhovateľa Ing. J. K. proti odporkyni D. K. o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností k v čase začatia konania (dňa 5. januára 1996) maloletému J. K., narodenému X., je zrejmé, že doposiaľ prebieha konanie o úprave práv zo strany rodičov k vtedy maloletému J., ktoré konanie je zo zákona spojené (§ 113 ods. 1 O.s.p.) s konaním o rozvod manželstva. Toto konanie sa týka však výlučne maloletých detí. Z obsahu tohto spisu vyplýva, že súd v konaní naďalej konal s navrhovateľom i po nadobudnutí jeho plnoletosti a poskytol tak navrhovateľovi procesnú možnosť sa vyjadriť k rozhodovaniu o výživnom. To potvrdzuje osobná účasť navrhovateľa na pojednávaní dňa 20. novembra 2006, na ktorom právna zástupkyňa jeho matky uviedla, že žiada určiť výživné za obdobie do plnoletosti navrhovateľa, ako aj na pojednávaní dňa 12. marca 2007, kedy bol navrhovateľ vypočutý k výške svojich výdavkov na uspokojovanie potrieb od roku 2002. Navrhovateľ sa osobne zúčastnil i pojednávaní v dňoch 1. februára 2007, 28. mája 2007 a 17. septembra 2007. Na žiadnom z týchto pojednávaní súdu vo veci sp.zn. 24 C 18/1996, sa navrhovateľ nevyjadril, že uplatňuje v tomto konaní aj na dobu po dosiahnutí plnoletosti nárok na výživné. Naopak, súd sa v tomto konaní oboznamoval so spisom Okresného súdu Košice I sp.zn. 22 C 39/04 (zápisnica o pojednávaní zo dňa 1. februára 2007) ohľadom návrhu navrhovateľa na určenie výživného proti odporcovi od 27. februára 2004 (t.j. po nadobudnutí plnoletosti navrhovateľa) do budúca.

Z uvedeného skutkového stavu vyplýva, že totožnosť veci nie je daná, pretože chýba totožnosť predmetu konania. Zákon v tomto smere nepripúšťa žiadne výnimky. Aj keď sa v oboch konaniach jednalo o určenie výživného, predmetom konania v danej veci je určenie výživného na plnoleté dieťa, zatiaľ čo v konaní Okresného súdu Košice I sp.zn. 24 C 18/1996, ktoré je spojené s konaním o rozvod manželstva rodičov, súd rozhoduje o výživnom pre maloleté dieťa. Plnoletý navrhovateľ, oprávnený titulom výživného, nemôže byť obmedzený pri podaní svojho návrhu tým, že v konaní o úprave práv a povinností k maloletým deťom po rozvode manželstva rodičov, je upravované výživné zo strany povinného rodiča dňom právoplatnosti rozvodu do budúca. Do konania sp.zn. 24 C 18/1996 navrhovateľ nevstúpil ako jeho účastník s nárokom na výživné po nadobudnutí svojej plnoletosti, ale podal samostatný návrh na súd.

Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za potrebné uviesť, že poukaz odporcu na rozhodnutie publikované pod č. R 2/1985 nie je dôvodný. Z dôvodov uvedeného stanoviska občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 13. septembra 1984 Cpj 13/84, vyplýva, že je na vôli plnoletého dieťaťa, aby sa v konaní vyjadrilo, či aj na dobu po dosiahnutí plnoletosti uplatňuje, a v akej výške, nárok na výživné. V prípade, ak sa rozhodne v tomto konaní svoj nárok na výživné po dosiahnutí plnoletosti neuplatňovať, a to či už vôbec alebo len voči jednému z rodičov, v tomto konaní nemožno o určení vyživovacej povinnosti po dosiahnutí jeho plnoletosti rozhodovať. Ak sa rozhodne uplatňovať svoj nárok na výživné po dosiahnutí plnoletosti samostatným návrhom na začatie konania, je potrebné takýto procesný postup akceptovať.

Vzhľadom na uvedené, Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že odvolací súd zaťažil svoje konanie procesnou vadou v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. tým, že konanie s poukazom na ustanovenie § 104 ods. 1 O.s.p. zastavil, hoci zákonné podmienky pre takýto postup neboli dané.

Výskyt niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. je vždy zo zákona dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu, vydanému v konaní touto vadou postihnutom. Zároveň je tiež dôvodom, pre ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v takom konaní nemôže byť považované za správne.

So zreteľom na túto zistenú vadu konania, Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Košiciach podľa § 243b ods. 2, 3 O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného konania a tiež o trovách dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 10. decembra 2008

JUDr. Vladimír Magura, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Nina Dúbravčíková